

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

15. PP. caritas erga insectatores.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

dos deportari curasset, Diem dictum obibat Riccius, cum inexpectato tres Sinæ prodeunt, suo quodam ex negotio, sed longè à Macao reuerſi. Vulgarem illic aduerſus Luſitanos calumniam de rapiendis in ſeruitutem Sinis, Scribæ illius morte aded̄ ſubita, & horrenda inhi- buit Deus, vt etiam Ethnicæ diuinam in eo vindictam agnoſcerent. No- ſtri damnis licet iniuriſque affecti enormibus, neminem accuſare, cul- parè neminem, ne latentes quidem earum auctores rogati detegere, illatas quoque ab iis moleſtias & detrimenta eleuare, vt caritatis il- lius tam nouæ documento Chriſtianam inſinuarent ſanctitatem. Hic, ſcribit Riccius, tam vili ſumus, vt quamuis maiores Mandarini, nihil omittant erga nos honoris, adeantque nos non ſolum officij gratia, Sed diuinis de rebus colloquendi, plebs è contrario nihil probi furtorum & ignominia prætermittat: ne tamen gens vt mendiciſſima ſic furaciſ- ſima, ædes penitus exhauriret Macao miſſi ſunt qui eas ſeruarent Indi duo Mauri, & vnus Cafer lacertoſo & grandi corpore, quodque ad vſum præſentem commodum, dæmone nigrior, Sinas enim vt ſunt muliebris animi, etiam armatos; colore in fugam vertebat, poſſe tamen plus decuit ad cicurandam ſuburbani illius populi feritatem, effuſus, & ſtrenuus noſtrorum labor in miserabili eius clade; turtim enim am- nis præterfluens cum reſtagnatione ſubita, gregatim animantes, & do- mos ligneas, ipſosque homines in præceps raperet, progreſſi domo Patres, quàm contignatio paulo editior aquis eximebat, quoscumque datum eſt, poſtremo ſubductos exitio, domi collegerunt, ſuſtentarunt victu, iuuerunt ad reſciendas domunculas, cum ſtupore vrbs vniuer- ſa, homines externos, peſſimè habitos, peperit odiis & iniuriis va- xatos, tam piam, & miſericordem inimicis vicem reponere. Hanc ta- men plebs barbara ſic reſpondit vt aliquanto poſt eluuiem minante fluuio, arbores noſtras ſuccifuri venirent, non tam vt aquis oppone- rent, quàm vt ſuam explerent contumelioſam barbariem; ſed à Caſto fugatos; armauit denuo ignauia pudor; cantu cornuum & peluuum ſtrepitu collecti domum noſtram velut obſidione, ſed procul cingunt, hoc ſolo ſecuri quod bonus Riccius neminem paſſus eſt in eos prodire, nec maultum abſiit, dum eos tentat de fenestris allocutione placida delinire, quin obtereretur ab iis ſaxorum grandine. Dei tamen ſecu- rus, ſequè illi committens, domo exit, furentes affatur, ea oris & lingua manſuetudine percellit, vt tanquam ſtupidi nihil contra mu- tirent; ſed incondito vocum, & cornuum ſtrepitu abirent. Hæc tamen quis credat? ſecuta eſt accuſatio Ricci, quaſi armatorum immiſſa ma- nu, illorum rabiem incendiſſet; quod eſt facile dilui poterat, ſed præ- iudicio peregrinitatis, ſemper eius cauſa periclitabatur. Conſtanter nihil ſeciùs animarum ſaluti caſtam operam dabat, parui pendens gra- ti ex iis animi præmium vel ingrati reſertet. Latam in ſuburbio & trans flumen verbi Dei ſementem fecerat, reſpondebatque operæ fructus in frequentatione templi noſtri, diuinorum vſu, & concionibus Ricci

15.
pp. caritas
erga inſecta-
tores.

in quibus rerum inaudita majestas, & momentum, etiam infideles vehementer mouebat; quo tempore mirificè aucta est Religionis veræ existimatio, beneficio desperatæ proles Lincitano cœlitus indultæ. Rogabat is nostros sibi vt filium à Deo impetrarent, suadebant vicissim, à Matre Regina vt illum peteret, cuius illi ad hoc effigiem dederant, ratas vtrinq; hoc anno preces fecit Deus: prole mascula donatus, nec ipse, nec statim vulgata rei tantæ fama dubitauit quisquam quin Deiparæ Virginis donum esset: quare ad senem quendam Christianum, liberorum quatuor parentem Ethnicis plurimi adire, orbitatem dolere, rogare senem vt sibi liberos à Matre Domini cœli exoraret, cuius etiam ipse acceptam à Patribus penes se imaginem haberet, pecunias etiam addere postulatis vt senem ad ea inflecterent, quibus ille reiectis negauit Christianos Dei beneficia vendere; irent sanè ad Patres & ab iis discerent vnum illum, verum cœli, & omnium Dominum cuius dum beneficia poscebant, auersabantur cultum & religionem, in quo etiam Lincitanus ingratum animum prodidit dum totam suam in Patres beneuolentiam ad caducas suas, & abiectas attemperauit rationes.

Occidentibus illi vetus carmen Quanceensibus Mandarinis, prædæ fore quandoque Sinas extraneis; illos in regni viscera progressos; ipsius assensu, sedem, ædes, & templum in iis obrinere; hæsuram ipsius nomini æternam maculam, si conscensurus propediem in gradum altiore, nullis potuisset monitis adduci vt Cantoniensem Prouinciam sibi tantoperè addictam virulento germine liberaret; aliud deinceps ad pellendos Patres nihil expectabat nisi, vt iure necessario videretur, non inconstantia, & metu pepulisse. Nec longum Iulij vigesimo septimo anni 87. redit è Prouincia Huguaniensi Ruggerius, cuius Queilini, vrbe primaria commorationem, questi erant multis calumniis Mandarinis apud Lincitanum vltro iis credulum; sub hæc nuntiat Quansiensis Prorex, à quo Ruggerium ignominiosè Queilino eiectionem diximus, Cantonienf Proregi successore venire. Hoc rerum articulo vsus Lincitanus, Patribus vrbane admodum per Ministrum mandat, Macaum reciperent se se; ac dolere id sibi vehementer quod eos amaret plurimum, verum & hoc ipso se iis consulere, cum instaret Prorex, quem iam essent expectti, omnes inde pulsurus cum certa nominis, & domus iactura; ipse pretium domus legitimum iis refunderet: tam improviso, & acerbo mandato, quo exhantlati tot annis labores redibant in nihilum, & Sinarum portis excluderentur in perpetuum Christus, consternati Patres & consilij inopes, responsum quale tunc potuit dedere; consulto dehinc intimis precibus & lachrimis cœlo inter se conueniunt, de ad eundo rationibus & deprecatione tam duri iudicij Lincitano. Rationes libello exposuit Riccius, Lincitanus deinde vt satisfaceret populo vulgavit; Patres de gemitibus ad pedes Lincitani eo animi dolore, iis gemitibus, & lachrimis supplices iacere, vt emollitus hæreret apud se aliquandiu, moxque se acturum cum Tansiao responderet, ad quem

R

6
Nostri ex il.
indicitur ex-
tra Sinas.